

Raport
z procesu międzysektorowego
na temat
edukacji globalnej

Maj 2011

Warszawa

Spis treści:

Podziękowanie

- I. Wstęp
- II. Lista uczestników procesu międzysektorowego
- III. Czym jest edukacja globalna? – definicja i zakres tematyczny
- IV. Jakość w edukacji globalnej
- V. Aktorzy edukacji globalnej
- VI. Edukacja globalna w systemie edukacji formalnej
- VII. Wizja rozwoju edukacji globalnej w Polsce
- VIII. Zakończenie

PODZIĘKOWANIE

Dziękujemy przedstawicielkom i przedstawicielom wszystkich organizacji i instytucji, którzy poświęcili swój czas angażując się w proces międzysektorowy na temat edukacji globalnej w Polsce.

I. Wstęp

„Raport z procesu międzysektorowego na temat edukacji globalnej” jest podsumowaniem dyskusji w ramach serii spotkań zainicjowanych podczas konferencji „Rozwój edukacji globalnej w Polsce – perspektywy współpracy międzysektorowej” (grudzień 2009) i stanowi uzupełnienie porozumienia (o współpracy) zawartego w maju 2011 pomiędzy Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Edukacji Narodowej a Grupą Zagranica. Proces i raport mają przyczynić się do rozwoju edukacji globalnej w Polsce.

Roczna praca przedstawicielek i przedstawicieli 30 organizacji i instytucji (szczegółowa lista uczestników w rozdziale II) zaowocowała wypracowaniem wspólnego dokumentu.

Na proces złożyło się pięć spotkań międzysektorowych. Każde ze spotkań międzysektorowych poprzedzało spotkanie przygotowawcze organizacji pozarządowych zaangażowanych w proces, mające na celu ustalenie wspólnego stanowiska oraz wybranie osoby prowadzącej spotkanie. Spotkania dotyczyły następujących tematów: poszukiwania wspólnej płaszczyzny rozumienia zagadnienia (luty 2010), kryteriów jakości (marzec 2010), miejsca edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej (maj 2010), zaangażowania nowych i zwiększenia aktywności już obecnych aktorów edukacji globalnej (czerwiec 2010), finansowania działań (październik 2010).

Przedstawiciele wymienionych poniżej instytucji, oprócz udziału w cyklicznych spotkaniach, aktywnie uczestniczyli w konsultacjach przy powstawaniu poszczególnych części dokumentu wypracowywanych przez kilkusobowe zespoły międzysektorowe.

„Raport z międzysektorowego procesu na temat edukacji globalnej” oraz notatki ze spotkań międzysektorowych zostały zamieszczone na stronie internetowej Grupy Zagranica: www.zagranica.org.pl .

II. Lista uczestników procesu międzysektorowego

- Stowarzyszenie Amnesty International
- Biuro Edukacji m.st. Warszawy
- Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku
- Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
- Fundacja Edukacja dla Demokracji
- Fundacja Edukacji Międzykulturowej
- Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci – UNICEF Polska
- Grupa eFTe Warszawa
- Grupa Zagranica
- Instytut Globalnej Odpowiedzialności
- Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich w Warszawie
- Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego
- Instytut Wschodni, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Toruniu
- Mazowieckie Kuratorium Oświaty
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- Ministerstwo Środowiska
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- Polski Komitet ds. UNESCO
- Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu „Trzeci Świat i My”
- Polska Akcja Humanitarna
- Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć
- Stowarzyszenie Koalicja KARAT
- Stowarzyszenie Dialogu Międzykulturowego „Euroforum Polska”
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego PROHUMANUM
- Technikum Spożywczo -Gastronomiczne im. Jana Pawła II w Warszawie
- Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński
- Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń

III. Czym jest edukacja globalna? – definicja i zakres tematyczny

Definicja edukacji globalnej została stworzona przez strony procesu międzysektorowego, mimo że pojęcie zostało już wielokrotnie zdefiniowane w Polsce oraz na świecie. Zdecydowano się na opracowanie nowej definicji ze względu na możliwość stworzenia tekstu akceptowanego przez wszystkich aktorów procesu. Uczestnicy procesu międzysektorowego uznali ponadto, że terminy edukacja globalna, edukacja rozwojowa i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju mają podobny zakres pojęciowy, ich rozróżnienie w polskich warunkach nie wnosi wartości dodanej. Dla jasności i przejrzystości proponujemy wszystkim instytucjom i organizacjom przyjęcie oraz stosowanie terminu edukacja globalna.

Edukacja globalna¹ to część kształcenia obywatelskiego i wychowania, która rozszerza ich zakres przez uświadamianie istnienia zjawisk i współzależności globalnych. Jej głównym celem jest przygotowanie odbiorców do stawiania czoła wyzwaniom dotyczącym całej ludzkości.

Przez współzależności rozumiemy wzajemne powiązania i przenikanie systemów kulturowych, środowiskowych, ekonomicznych, społecznych, politycznych i technologicznych.

Do aktualnych wyzwań globalnych zaliczyć można m.in.:

- zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa na świecie,
- poprawa jakości życia w krajach Globalnego Południa,
- ochronę praw człowieka,
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju,
- budowanie partnerskich relacji gospodarczych i społecznych pomiędzy krajami Globalnej Północy i Globalnego Południa.

Szczególnie istotne w edukacji globalnej jest:

- tłumaczenie przyczyn i konsekwencji opisywanych zjawisk,
- przedstawianie perspektywy Globalnego Południa,
- rozumienie świata jako złożonego i dynamicznie zmieniającego się systemu,
- kształtowanie krytycznego myślenia i zmianę postaw,
- przełamywanie istniejących stereotypów i uprzedzeń,
- ukazywanie wpływu jednostki na globalne procesy i wpływu globalnych procesów na jednostkę.

U podstaw edukacji globalnej leżą następujące wartości:

- godność osoby ludzkiej,
- sprawiedliwość,
- solidarność,

¹ Podobny zakres znaczeniowy do zakresu definicji edukacji globalnej mają definicje terminów: edukacja rozwojowa, edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju, edukacja na rzecz globalnego obywatelstwa itp. stosowane przez różne podmioty.

- równość,
- pokój,
- wolność.

Edukacja globalna pomaga w kształtowaniu następujących umiejętności:

- dostrzegania i rozumienia globalnych współzależności,
- krytycznego myślenia,
- praktycznego wykorzystywania wiedzy,
- podejmowania świadomych decyzji,
- współpracy w wymiarze lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

Edukacja globalna sprzyja kształtowaniu postaw:

- odpowiedzialności,
- szacunku,
- uczciwości,
- empatii,
- otwartości,
- odpowiedzialności,
- osobistego zaangażowania,
- gotowości do ustawicznego uczenia się.

IV. Jakość w edukacji globalnej – podstawowe kryteria

Rozdział „Jakość w edukacji globalnej” przedstawia praktyczne wskazówki, które pomogą realizować dobrą edukację globalną. Oprócz spełniania poniższych warunków, dobra edukacja globalna powinna być spójna z definicją sformułowaną w poprzednim rozdziale. Wpływ na kształtowanie postaw i umiejętności, jak również wartości, które leżą u jej podstaw, stanowią filary jakości jej działań. Poniższe wskazówki odnoszą się do jakości edukacji globalnej na różnych poziomach jej realizacji i stanowią jedynie bazę do dalszej analizy tego aspektu. Instytucje będące uczestnikami procesu prowadzą odrębne działania mające na celu wypracowanie kryteriów jakości edukacji globalnej, które w przyszłości mogą stanowić rozwinięcie i doprecyzowanie kwestii jakości w EG.

1. Edukacja globalna powinna spełniać kryteria dobrej edukacji.

Oceniając jakość edukacji globalnej powinniśmy szczególnie wziąć pod uwagę kryteria dobrej edukacji takie jak:

- kształtowanie postaw i umiejętności,
- spójność i celowość działań,
- długoterminowość,
- stosowność przekazywanych treści, typów działań do potrzeb grupy docelowej,
- wpływ określonych działań na grupę docelową,
- trwałość rezultatów i skuteczność działań edukacyjnych.

2. Edukacja globalna prowadzi do zrozumienia procesów oraz współzależności globalnych i ich złożoności.

Celem dobrej edukacji globalnej jest ukazywanie złożoności oraz wielotorowości procesów globalnych. Działania edukacyjne powinny dążyć do wyjaśnienia przyczyn i konsekwencji procesów oraz zachęcić odbiorców do analizowania, krytycznego myślenia oraz budowania świadomej postawy wobec przedstawionych zagadnień globalnych.

3. Edukacja globalna uznaje godność ludzką, równość, szacunek, uczciwość, sprawiedliwość i solidarność jako podstawowe wartości wszystkich przekazów i materiałów edukacyjnych.

Przybliżając tematykę współzależności globalnych w szczególny sposób powinniśmy dbać o godność ludzką, w tym osób portretowanych/ opisywanych/ cytowanych w materiałach promujących działania edukacji globalnej. Należy upewnić się, czy godność tych osób nie została naruszona, również przez kontekst sytuacyjny, w którym zostały przedstawione. Należy promować różnorodność obyczajową, językową, kulturową bez oceniania i wartościowania w stosunku do rzeczywistości, którą znamy, czy uznajemy za modelową. Informując co różni ludzi pochodzących z innych części świata warto również podkreślać to, co ich łączy. We wszystkich materiałach i działaniach powinno się dbać o zagwarantowanie praw ludziom i ich społecznościom, których powinniśmy przedstawiać jako równoprawnych partnerów naszych działań.

4. Edukacja globalna unika obrazów i wiadomości szerzących stereotypy, wzbudzających sensację oraz prowadzących do dyskryminacji.

W działaniach edukacyjnych należy dbać o niepogłębianie istniejących stereotypów, należy unikać generalizacji i nie dopuszczać do dyskryminowania. Sensacyjne czy drastyczne obrazy nie powinny być wykorzystywane, ponieważ są niezgodne z wartościami edukacji globalnej, nie spełniają jej celów oraz nie prowadzą do długotrwałego zaangażowania odbiorców.

5. Edukacja globalna upodmiotawia odbiorców swoich działań.

Partnerstwo w procesie edukacyjnym stanowi jeden z filarów edukacji globalnej. Poczucie współtworzenia działań edukacyjnych oraz aktywność odbiorców na każdym etapie działania daje nie tylko możliwość zwiększenia waloru edukacyjnego działań, ale również trwałości ich rezultatów. Efektem tak prowadzonych działań edukacji globalnej będzie zmiana zachowań odbiorców oraz budowanie świadomej postawy wobec procesów i współzależności globalnych.

V. Aktorzy edukacji globalnej

W procesie międzysektorowym zostali zidentyfikowani, a następnie poddani analizie instytucje zajmujące się edukacją globalną lub mające potencjał do prowadzenia tego typu działań. Aktorzy edukacji globalnej zostali

podzieleni na tych aktywnych (tj. wybrane organizacje pozarządowe zajmujące się edukacją i/lub działalnością na rzecz rozwoju, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz wybrane Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli) oraz podmioty realizujące działania w ramach edukacji globalnej w sposób niesystematyczny, fragmentaryczny oraz stosunkowo niskiej jakości (tj. muzea, grupy nieformalne, organizacje wyznaniowe i lokalne oraz media).

Zidentyfikowani zostali również aktorzy, którzy realizują działania w ramach edukacji globalnej, ale nie są one przez nich definiowane w ten sposób (pokrewne nazewnictwo: edukacja międzykulturowa, edukacja obywatelska, oferta kulturalna), tj. wybrane organizacje pozarządowe, ambasady i instytuty kulturalne, kościoły i związki wyznaniowe, instytuty badawcze, przez co zazwyczaj nie są utożsamiane z edukacją globalną przez innych aktorów oraz odbiorców działań. Na polu edukacji globalnej została zidentyfikowana także duża grupa instytucji (tj. organizacje harcerskie, uczelnie, domy kultury, biblioteki, Uniwersytety Trzeciego Wieku, związki zawodowe), która ma potencjał, aby realizować działania w ramach edukacji globalnej, ale z różnych powodów nie angażuje się w aktywności na tym polu. W obliczu tak zróżnicowanych aktorów i poziomów ich zaangażowania potrzebna jest zatem promocja idei edukacji globalnej i budowanie potencjału pracowników i pracownic, wolontariuszek i wolontariuszy, wszystkich organizacji i instytucji w tym zakresie, przede wszystkim przy pomocy szkoleń i spotkań służących wymianie doświadczeń i dobrych praktyk.

Poniższa tabela to orientacyjne przedstawienie aktorów edukacji globalnej sporządzone w roku 2010 przez uczestników procesu. Ma ona zachęcić wszystkich aktorów do poszukiwania partnerów w działaniach edukacji globalnej w szerszym niż dotychczas gronie. Wspólne działania niewątpliwie przyczynią się do wymiany doświadczeń, stworzenia innowacyjnych narzędzi, pomogą zdobyć nowe grupy odbiorców, jak również pozytywnie wpłyną na jakość i skuteczność działań.

typ instytucji	instytucje aktywne w edukacji globalnej	instytucje aktywne w edukacji globalnej, ale o potencjale zwiększenia jakości i zakresu działań	instytucje o potencjale zaangażowania się w działania edukacji globalnej
agendy ONZ		UNICEF UNIC	
przedstawicielstwa obcych krajów		instytuty kulturowe	ambasady
Ministerstwa	Ministerstwo Edukacji Narodowej Ministerstwo Spraw Zagranicznych	Ministerstwo Środowiska	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwo Gospodarki
środowisko akademickie		uczelnie koła naukowe	instytuty badawcze
system edukacji formalnej	Ośrodek Rozwoju Edukacji	Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli szkoły	

typ instytucji	instytucje aktywne w edukacji globalnej	instytucje aktywne w edukacji globalnej, ale o potencjale zwiększenia jakości i zakresu działań	instytucje o potencjale zaangażowania się w działania edukacji globalnej
instytucje kultury i edukacji		muzea	domy kultury biblioteki Uniwersytety Trzeciego Wieku ogniska pracy pozaszkolnej kluby seniora
instytucje wyznaniowe		kościół związki wyznaniowe organizacje misyjne	
organizacje pozarządowe	zajmujące się edukacją globalną zajmujące się współpracą rozwojową	lokalne edukacyjne (edu. międzykulturowa, obywatelska, kulturalne)	organizacje harcerskie związki zawodowe
sektor prywatny		firmy dystrybutorzy produktów FT/eko	kluby agencje PR firmy z programem CSR
media		media krajowe i lokalne media branżowe (edukacyjne, rozwojowe)	media turystyczne
grupy nieformalne		podróżnicy	rodzina artyści

VI. Miejsce edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej

Reforma programowa wprowadzona rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN) o podstawie programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego z 23 grudnia 2008 r. stworzyła nową, większą przestrzeń dla edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej w Polsce. Zagadnienia związane z edukacją globalną powinny zatem być poruszane na lekcjach historii, wiedzy o społeczeństwie, geografii, biologii i przedsiębiorczości oraz godzinach wychowawczych i innych przedmiotach. Zmiana zapisów podstawy programowej kształcenia ogólnego jest ważnym krokiem na drodze upowszechniania treści edukacji globalnej.

Zmiana praktyki uczenia i wzbogacenie jej o perspektywę globalną wymaga nie tylko kontynuacji, ale również intensyfikacji działań podejmowanych dotychczas przez instytucje i organizacje zajmujące się edukacją globalną oraz włączenie się w te inicjatywy innych podmiotów wpływających na system kształcenia i jego jakość w Polsce. Wśród rekomendacji raportu Global Education Network Europe (GENE) „Edukacja Globalna w Polsce” (2009) znalazły się zalecenia dotyczące wypracowania przez organizacje pozarządowe i przedstawicieli edukacji formalnej wspólnego, opartego na partnerskich zasadach, planu procesu przekształcania programu nauczania. Dlatego też oddzielny rozdział tego dokumentu został poświęcony opracowaniu planu, który wylicza cele ogólne i operacyjne, jakie powinny zostać osiągnięte, aby możliwe było trwałe upowszechnienie dobrej edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej. Szczegółowy opis celów zawartych w poniższym planie jest dostępny w postaci dokumentu elektronicznego na stronie Grupy Zagranica.

Cel ogólny nr 1: Nauczyciele są świadomi wagi i miejsca edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej.

Cele szczegółowe:

- 1.1 Dotarcie do nauczycieli z informacjami na temat edukacji globalnej (promocja edukacji globalnej).
- 1.2 Podniesienie wśród nauczycieli świadomości znaczenia współzależności globalnych.

Cel ogólny nr 2: Nauczyciele posiadają kompetencje do prowadzenia edukacji globalnej.

Cele szczegółowe:

- 2.1 Włączenie edukacji globalnej w programy kształcenia przyszłych nauczycieli (studentów) i programy doszkalania czynnych zawodowo nauczycieli.
 - 2.1.1 Podniesienie świadomości wagi i miejsca edukacji globalnej wśród kadry kształcącej przyszłych nauczycieli oraz przekazanie jej kompetencji potrzebnych do włączenia edukacji globalnej w program studiów pedagogicznych i nauczycielskich.
 - 2.1.2 Wprowadzenie edukacji globalnej do programu studiów na uczelniach wyższych i kursach pedagogicznych.
- 2.2 Włączenie edukacji globalnej w system doskonalenia nauczycieli.
 - 2.2.1 Konsekwentne i trwale podnoszenie świadomości wagi i miejsca edukacji globalnej wśród doradców metodycznych i konsultantów.
 - 2.2.2 Zdobywanie i rozszerzanie przez konsultantów i doradców metodycznych kompetencji w zakresie wspierania nauczycieli w prowadzeniu i realizacji edukacji globalnej.
- 2.3 Stworzenie systemu wsparcia dla nauczycieli realizujących program edukacji globalnej.

Cel ogólny nr 3: Dostępność wysokiej jakości narzędzi do prowadzenia edukacji globalnej w szkołach.

Cele szczegółowe:

- 3.1 Uwzględnienie treści edukacji globalnej w podręcznikach szkolnych.
 - 3.1.1 Podniesienie świadomości miejsca edukacji globalnej w podstawie programowej wśród wydawców podręczników i ich autorów.
 - 3.1.2 Podniesienie świadomości na temat miejsca edukacji globalnej w podstawie programowej wśród rzeczoznawców.
- 3.2 Udostępnienie wysokiej jakości wspierających materiałów edukacyjnych z edukacji globalnej.
 - 3.2.1 Przekazanie autorom materiałów edukacyjnych z zakresu edukacji globalnej kompetencji potrzebnych do ich tworzenia.
 - 3.2.2 Stworzenie systemu rekomendacji materiałów edukacyjnych z edukacji globalnej.
 - 3.2.3 Stworzenie systemu udostępniania materiałów do edukacji globalnej.

Cel ogólny nr 4: Podnoszenie jakości edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej.

Cele szczegółowe:

- 4.1 Tworzenie zasobu dobrych praktyk w zakresie edukacji globalnej.
- 4.2 Stworzenie narzędzi ewaluacji edukacji globalnej.
- 4.3 Prowadzenie ciągłej ewaluacji działań z zakresu edukacji globalnej.

VII. Wizja rozwoju edukacji globalnej w Polsce

Strony procesu międzysektorowego po przeprowadzeniu analizy sytuacji edukacji globalnej w Polsce oraz wymianie doświadczeń pomiędzy różnymi aktorami skupili się na możliwościach rozwoju i poprawy jakości działań z zakresu edukacji globalnej. Poniższy rozdział jest wizją rozwoju edukacji globalnej, jaka została nakreślona w wyniku spotkań przygotowawczych i międzysektorowych procesu. Kolejne punkty to cele, które zdaniem uczestników i uczestniczek procesu, należy zrealizować aby pozytywnie wpłynąć na rozwój edukacji globalnej w Polsce.

1. Rozszerzenie współpracy instytucji zaangażowanych w działania w zakresie edukacji globalnej.

Współdziałanie aktorów w realizacji działań edukacji globalnej gwarantuje nie tylko poprawę jakości takich działań, ale również poprzez różnorodność perspektyw, doświadczeń oraz wymianę materiałów edukacyjnych, promowanie działań edukacji globalnej i rozszerzanie ich zasięgu.

Ponadto strony w sposób szczególny chciałyby podkreślić wartość procesu międzysektorowego jako narzędzia wypracowywania standardów edukacji globalnej. Włączenie nowych instytucji w działalność na rzecz edukacji globalnej (na podstawie mapy aktorów z rozdziału V).

2. Upowszechnienie oraz promowanie wypracowanej definicji edukacji globalnej.

Stosowanie wypracowanej definicji stworzyłoby możliwość do jednakowego rozumienia terminu przez wszystkich aktorów edukacji globalnej.

3. Wypracowanie standardów jakości edukacji globalnej.

Kluczową kwestią jest wypracowanie standardów jakości edukacji globalnej. Stworzenie przejrzystego systemu sprawdzania jakości działań edukacji globalnej (jak np. lista sprawdzająca, ang. *checklist*) pozytywnie wpłynęłaby na pracę praktyków edukacji globalnej, a w przyszłości być może stałaby się podstawowym narzędziem używanym przez wszystkich aktorów działających na rzecz edukacji globalnej. Łatwy i przejrzysty system weryfikacyjny pozwoliłby wyeliminować działania nieprzestrzegające podstawowych kryteriów jakości.

4. Stworzenie ogólnodostępnego katalogu dobrych praktyk (działań i narzędzi), które mogą stanowić inspirację dla osób zajmujących się edukacją globalną.

5. Stworzenie systemu rekomendacji materiałów z zakresu edukacji globalnej.

System rekomendacji miałby na celu ułatwienie realizatorom działań na polu edukacji globalnej doboru materiałów edukacyjnych wysokiej jakości. System stanowiłby również dopełnienie katalogu dobrych praktyk.

6. Wzmacnianie potencjału instytucji zajmujących się edukacją globalną.

Istnieje potrzeba ciągłego, systematycznego wzmacniania potencjału merytorycznego, metodycznego i organizacyjnego instytucji w zakresie edukacji globalnej.

7. Zwiększenie zainteresowania nowych grantodawców edukacją globalną i umożliwienie udziału w konkursach grantowych możliwie dużej liczbie aktorów edukacji globalnej.

Możliwości finansowania edukacji globalnej oraz środki przeznaczone na edukację globalną w ramach istniejących mechanizmów w Polsce są ograniczone. Pula środków jest niewystarczająca wobec rosnącego zainteresowania tematyką. Dlatego też poprzez promowanie edukacji globalnej chcielibyśmy zachęcić grantodawców, zarówno publicznych, jak i prywatnych, aby włączyli tę tematykę w krąg swoich zainteresowań oraz utworzyli programy grantowe wspierające te działania.

VIII. Zakończenie

Porozumienie wypracowane w ramach procesu międzysektorowego to pierwszy krok w kierunku usystematyzowania działań edukacji globalnej w procesie edukacji formalnej, dokonywania ciągłej korekty ich jakości oraz włączenia możliwie dużej i różnorodnej grupy aktorów w działania prowadzone na polu edukacji globalnej.

Instytucje i organizacje zaangażowane w proces międzysektorowy powinny przeanalizować poszczególne rozdziały porozumienia i we własnym zakresie wypracować narzędzia, które przyczyniłyby się do realizacji wizji rozwoju edukacji globalnej w Polsce.

Ponadto uczestnicy procesu międzysektorowego na temat edukacji globalnej postulują kontynuowanie spotkań międzysektorowych, które miałyby na celu monitorowanie procesu wdrażania tego dokumentu oraz stworzenia stałej, międzysektorowej grupy konsultacyjnej z zakresu edukacji globalnej w Polsce.